

DE PARÍS A NOVA YORK

Gravats de la Col·lecció Gelonch Viladegut

Dossier de premsa

- **Contingut**, pàg.3
- **Accessibilitat**, pàg.6
- **Activitats complementàries a Cerdanyola del Vallès**, pàg.6
- **Itinerància**, pàg.7
- **Crèdits**, pàg.8

Contingut

L'exposició *De París a Nova York. Gravats de la Col·lecció Gelonch Viladegut* presenta una selecció de gravats de mitjans del segle XIX fins a finals del segle XX, a través dels quals es pretén il·lustrar l'evolució que ha experimentat el gravat com a llenguatge i tècnica utilitzat pels artistes d'aquesta època. Alhora que ens apropa al context històric dels moviments artístics més destacats d'aquest període, caracteritzats per una revolució permanent de l'art, així com per la transició del centre de creació artística i del mercat de l'art de París a Nova York, la nova capital artística del segle XX.

L'exposició incorpora una mirada i una lectura personal, la del propi col·leccionista, que ens endinsa i descobreix com grans artistes, vinculats principalment a la pintura, utilitzaren també el gravat com via per difondre la seva obra i ampliar les expectatives de mercat.

L'exposició està estructurada en cinc àmbits temàtics que es veuen complementats per unes cites escrites per Antoni Gelonch, les quals conviden a reflexionar sobre les motivacions dels col·leccionistes d'art.

1. EL PARÍS DEL SEGLE XIX: EL CENTRE DE L'ART (1840 – 1900)

Durant els anys de transició entre mitjan segle XIX i començaments del segle XX, París va desplaçar Roma com a font de model artístic. Tot i que Corot va fer encara el viatge iniciàtic a Itàlia, aviat es va emancipar del neoclassicisme i es va especialitzar en la pintura a l'aire lliure, i va esdevenir un dels precursors del realisme i de l'impressionisme. Entre els impressionistes, també podem esmentar Daubigny, Daumier o Delacroix.

Els impressionistes pintaven directament de la natura i preferien les escenes de la vida quotidiana i contemporània als temes clàssics d'història o de mitologia. Renoir n'és un exemple fefaent.

D'altra banda, el terme postimpressionisme designa el pas entre la primera fase de l'impressionisme i les avantguardes artístiques del segle XX. No és un moviment unitari, sinó més aviat un estat d'esperit que es va estendre per Europa durant les dues darreres dècades del segle XIX.

Auguste Rodin, *Le printemps*
Punta seca, 1883

2. ARTISTES NOSTRES A PARÍS AL TOMBANT DE SEGLE (1890 – 1930)

Al tombant de segle –en un període d'agitació política i de transformació cultural a París–, molts artistes importants, entre els quals hi havia Fortuny i Picasso, van anar a residir a París. Molts d'ells van fer gravats, i, tot i que en el seu temps en fou reconeguda la vàlua, avui encara estan pendents de ser reubicats. És el cas, per exemple, de Joaquim Sunyer i Pau Roig, ambdós gravadors d'una extraordinària qualitat. En el gravat modern, també cal destacar l'obra d'Ismael Smith, de Ramon Casas, de Francisco Iturrino o de Josep Togores, entre d'altres.

Els primers van arribar a París cap a la dècada del 1880 i foren força nombrosos. Van coincidir amb la gran Exposició Universal de 1900. Aquesta arribada d'artistes d'arreu del món va ser un fenomen sense precedents en la història de París, i va marcar un període d'immigració cultural que havia de redefinir l'evolució i el rumb artístics de les avantguardes. Els catalans, majoritàriament instal·lats a Montmartre, van crear un grup sòlid, solidari i d'ajuda mútua que facilitava l'arribada als nousvinguts. En aquest sentit, Pablo Picasso hi va jugar un paper de primer ordre.

Joan Colom, *La meule*
Aiguafort i buri, 1925

3. EL PARIS DE LES AVANTGUARDES (1900 – 1950)

L'Exposició Universal de l'any 1900 va obrir la finestra a la modernitat, i la capital francesa va esdevenir un pol d'atracció d'artistes de tot el món. Creadors com ara Matisse, Rouault o Derain es van sumar a la febre gravadora que agitava l'ambient artístic.

Durant la primera meitat del segle XX, el gravat va experimentar una eclosió molt important. Des del fauvisme, el cubisme i l'expressionisme, passant pel surrealisme, l'art abstracte o el pop art, els nombrosos moviments artístics van donar al gravat una importància clau en la creació i difusió dels seus llenguatges expressius.

Un fet a destacar és la creació, el 1927, de l'Atelier 17, un centre fundat per Stanley William Hayter on s'experimentaven noves tècniques tant de gravat com d'estampació. Per aquest taller van passar els artistes més coneguts, i fou un pol de recerca i d'eclosió de noves tècniques i talents. Entre l'excel·lent colònia d'artistes que es va reunir a París a principis del segle XX, destaquen, a més de Picasso i Braque, Fernand Léger, Maurice Utrillo, Hans Arp, Max Ernst...

4. ARTISTES CATALANS A LA RECERCA DE ... (1950 – 1975) : EL PAPER DEL CERCLE MAILLOL

El Cercle Maillol va ser una agrupació d'artistes catalans que es va crear l'any 1946 a l'Institut Francès de Barcelona, que els feia d'esperó i aixopluc. Un dels principals promotors de la seva creació va ser el geògraf i dibuixant Pierre Deffontaines, que en aquell moment dirigia l'Institut.

El Cercle Maillol organitzava, entre d'altres activitats, exposicions temporals i facilitava beques del govern francès per a joves artistes per anar a estudiar a París. Molts dels artistes catalans més rellevants durant la segona meitat del segle XX van poder gaudir d'una d'aquestes beques.

En aquest sentit, el Cercle Maillol jugà un paper molt important en la difusió de l'art d'avantguarda i, en la formació dels joves artistes en un moment en què Espanya es trobava sota la dictadura franquista.

Les beques del Cercle Maillol van oxigenar els nostres artistes, van influenciar en la millora de l'accés a les arts i als moviments d'avantguarda, i van permetre l'eclosió de figures cabdals de l'art català de la segona meitat del segle XX. Antoni Tàpies, Albert Ràfols-Casamada, Joan Josep Tharrats, Josep Maria Subirachs i Josep Guinovart, entre d'altres, van ser beneficiaris d'aquestes beques. La seva estada a París fou, en molts casos, decisiva.

Ricard Canals, Festa popular
Aiguafort i aiuatinta. c. 1900

5. L'ODISSEA AMERICANA: NOVA YORK, LA NOVA CAPITAL DE L'ART (1950 -...)

El segle XX va experimentar una autèntica revolució visual –gràcies al bombardeig d'imatges des de les publicacions, la televisió, el cinema, el vídeo o la publicitat- que va trencar els esquemes establerts. En el camp del gravat, la majoria dels artistes es van decantar per emprar nous sistemes d'estampació, com ara la serigrafia. Les edicions es van multiplicar, els formats van ser més grans, es van obrir galeries especialitzades en gravat, el paper del tècnic-artesà va prendre un protagonisme especial i un públic nombrós es va interessar per conèixer i adquirir obra seriada.

En aquest context, s'analiza l'odissea americana, és a dir, es presenten els moviments d'avantguarda (expressionisme abstracte, abstracció, minimalisme, nou realisme o *pop art*), el desenvolupament dels quals va comportar el desplaçament del centre artístic (i també dels nous fenòmens del mercat de l'art) de París a Nova York, després de la Segona Guerra Mundial Grans artistes nord-americans, o establerts als Estats Units, com ara Josef Albers, Nancy Spero, Esteban Vicente o James Rosenquist, van aportar el seu saber la seva feina al món del gravat.

Accessibilitat

El projecte museològic i museogràfic de l'exposició *De París a Nova York. Gravats de la Col·lecció Gelonch Viladegut* inclou algunes accions que tenen per objectiu fer més accessibles els seus continguts a col·lectius amb dificultats sensorials, físiques i cognitives, fomentant així l'accés a la cultura i en concret als museus locals a una gran diversitat de públics.

Aquestes accions han estat desenvolupades pel programa "*La Mirada Tàctil*" de l'Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona en col·laboració amb FESOCA, Federació de Persones Sordes de Catalunya, i el Servei Bibliogràfic de la Seu de Barcelona de l'ONCE, Organització Nacional de Cecs Espanyols.

Activitats complementàries - Cerdanyola

Acte d'obertura

Divendres 10 de maig, a les 20 hores

Inclou visita comentada

Taller familiar de gravat

Diumenge 9 de juny, a les 11,30h i a les 12,30h

Cal inscripció telefònica prèvia

Activitats educatives

Cal reservar dia i hora

Visites guiades

19 de maig, 16 de juny, 21 de juliol i 18 d'agost a les 12 hores

.....
L'exposició romandrà oberta al públic del 10 de maig al 31 d'agost de 2019

Museu d'Art de Cerdanyola

Carrer de Sant Martí, 88 /

Passatge del Llorer, 11

08290 Cerdanyola del Vallès

mac@cerdanyola.cat

www.cerdanyola.cat/mac

www.facebook.com/groups/mac.cerdanyola

useudart.blogspot.com.es

#MACdv

Horaris

De dimarts a dissabte, de 17 a 20 hores

Diumenges i festius, d'11 a 14 hores

Tots els dilluns tancat, inclòs els festius

Itinerància

De París a Nova York. Gravats de la Col·lecció Gelonch Viladegut és una mostra que forma part del programa d'exposicions itinerants que l'Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona desenvolupa amb l'objectiu de potenciar i millorar la programació estable dels museus de la Xarxa de Museus Locals. La Diputació de Barcelona posa així a l'abast d'aquests museus de la demarcació una sèrie de serveis i accions destinades a fomentar la cooperació cultural amb el territori i fer de la cultura un dels eixos centrals de la política pública a nivell local.

L'exposició *De París a Nova York. Gravats de la Col·lecció Gelonch Viladegut* ha estat produïda per l'Oficina de Patrimoni Cultural de l'Àrea de Cultura, Educació i Esports de la Diputació de Barcelona, amb la col·laboració d'Antoni Gelonch Viladegut, col·leccionista i impulsor del projecte, i amb el suport del Museu Comarcal de Manresa i de la Fundació Abelló. Museu Municipal d'Art de Mollet del Vallès.

La seva itinerància s'inicià donant preferència als museus coproductors de ser els primers en programar-la. Així s'obri al públic per primera vegada en els següents equipaments

- **Centre Cultural el Casino de Manresa** del 23 d'agost al 28 d'octubre
- **Museu Abelló de Mollet**, del 20 de desembre de 2018 al 28 d'abril de 2019.

Després de la seva estada al **Museu d'Art de Cerdanyola** (del 10 de maig al 31 d'agost de 2019) està previst que s'exposi als següents museus de la Xarxa de Museus Locals de la demarcació de Barcelona:

- Museu de L'Hospitalet – L'Harmonia: Espai d'Art
- Museu de Granollers
- Muxart. Espai d'Art i Creació Contemporanis de Martorell
- Thermalia. Museu de Caldes de Monbui
- Museu Torre Balldovina de Santa Coloma de Gramenet

Crèdits

Exposició organitzada per l'Oficina de Patrimoni Cultural de l'Àrea de Cultura, Educació i Esports de la Diputació de Barcelona, la Col·lecció Gelonch Viladegut, el Museu Comarcal de Manresa i el Museu Abelló de Mollet del Vallès.

Comissari

Antoni Gelonch Viladegut

Coordinació

Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona

Edició i coordinació

Gabinet de premsa i Comunicació de la Diputació de Barcelona

Itinerància: Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona

Disseny expositiu i gràfic

Angel Uzkiano. Disseny gràfic

Producció i muntatge

Maud Gran Format S.L.

Accessibilitat

Oficina de Patrimoni Cultural

Proposta didàctica

Museu Molí Paperer de Capellades

Prestador

Col·lecció Gelonch Viladegut

Col·laboradors:

Servei bibliogràfic de l'ONCE

Federació de Persones Sordes de Catalunya (FESOCA)

Assegurança: Allianz, Compañia de Seguros y Reaseguros, S.A

© de les imatges

© Maurice Utrillo, Joaquín Sunyer, José De Togores, Xavier Nogués, André Derain, Maurice De Vlaminck, Georges Rouault, Hans Arp, André Masson, Raoul Dufy, Aristide Maillol, Wifredo Lam, Jean Dubuffet, Matta, Fernand Léger, Max Ernst, Josep Guinovart, Albert Ràfols Casamada, Xavier Valls, Antoni Clavé. Joan Ponç, Hernández Pijuan, Tharrats, Jim Dine, José Guerrero, Mark Tobey, James Rosenquist, VEGAP, Barcelona, 2018

© The Estate of Nancy Spero. VEGAP, Barcelona, 2018

Le Corbusier © FLC, VEGAP, Barcelona, 2018

© Salvador Dalí, Fundació Gala-Salvador Dalí, VEGAP, Barcelona, 2018

© Comissió Tàpies, VEGAP, Barcelona, 2018

© VEGAP, Barcelona, 2018. - Chagall ©

© The Josef and Anni Albers Foundation/ VEGAP, Barcelona, 2018

© Succession H. Matisse/ VEGAP/ 2018

© Estate of Roy Lichtenstein / VEGAP 2018

© 2018 The Andy Warhol Foundation for the Visual Arts, Inc. / VEGAP

**Diputació
Barcelona**

**Àrea de Cultura,
Educació i Esports**

Gerència de Serveis de Cultura
Oficina de Patrimoni Cultural
Comte d'Urgell, 187. 08036 Barcelona
Tel. 934 022 566
o.patrimonic@diba.cat